

(המשך מעמוד 15)

מיסמך זה מגלה

קונסוליה כללית של ישראל
 CONSULATE GENERAL OF ISRAEL
 Marshleigh Building 132 Fox Street Johannesburg
 Telephone No. 27121/2 P.O. Box 249
 27121/2
 5th July 1972.

שגרירות ישראל מישתיקה ומחפה על העלילה

I have just received your confidential letter dated 30th June regarding ISATA.

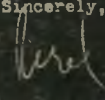
Unfortunately a very ugly thing happened and a substantial amount of money, approximately R25,000 is missing.

Regarding the "man" from the Consulate who is involved in this affair, it is of course not me nor anybody else from the present staff. Without mentioning names, I am sure you will understand.

The Zionist Federation and the sponsors of ISATA asked him to repay the money, otherwise they will take the matter to court, but nobody is interested in sending him to prison and they are keeping quiet.

Mickey has already repaid R10,000 and the balance will be paid when the books have been checked and the final amount of missing money is registered.

Please do not mention this letter to anyone - this is for your information only, but you can use it in case you are asked or you have to give some explanation about ISATA, without mentioning my name.

With kind regards,
 Sincerely,

 MICHAEL RAM

אנחנו לא סטליניסטים, אבל הקמנו ועדת חקירה. דיברנו עם הרבה אנשי שים שישבו בבתי-סוהר והכירו את תו ואו החלטנו להוציא אותו מהארגון. למרות שהיו לנו הוכחות מלאות נגדו לא קראנו לו ולא הודענו לו על כך. עשינו כאילו אנחנו מתפרקים, העמדנו פנים ש" החזית האדומה מתפרקת על רקע מריבות אישיות. הוא ראה שהקרקע בוערת תחת רגליו והסתלק. אז נבחר במקומו דני ורד. העולם הזה: מתי נפגשת עם אודי ורד?

ני בפעם האחרונה?
ג'מל: הייתי עימם כל הזמן בקשר. שבוע לפני שנעצר בא אלי אודי לדון בהוצאת גליון מיספר 4 של החזית, אחרי חצי שנה של אי-פעילות. הגליון היה צריך לצאת שבוע אחרי שני עצרו. חילוקי הדעות שלנו היו כאמור בעניינים טאקטיים. אודי היה הרפתקן. הוא רצה שניזום פעולות פרובוקטיביות: שנביא למצב שתהיה אלימות מצד השל-טנות ואז נוכל להגיב באלימות. ואת זה נצצל מבחינה טאקטית לטובתנו.

העולם הזה: האם דיברתם על קשר עם ארגונים פלסטיניים?
ג'מל: היינו בעד קשר עם ארגונים קומוניסטיים מהפכניים בעולם הערבי. הכי וונה הייתה לקשר אידיאולוגי ופוליטי. התכוונו ששיתוף הפעולה יהיה כזה כמו בהפגנות על נושאים משותפים. שהם יפ-גיבו נגד מלחמת ויאט-נאם בביירות ואנחנו באותו יום נפגין בתל-אביב. רצינו שהם יציעו בסוריה: "תחי הברית המ" הפכנית בישראל!" ושאנחנו נצדק בתל-אביב: "תחי הברית המהפכנית בסוריה!" רצינו שידעו במדינות ערב שיש מהפ"כנים קומוניסטים בישראל.

העולם הזה: מה הייתה עמדתכם לשל-טון הבעת בסוריה?
ג'מל: מכל המשטרים הערבים תקפנו במיוחד את סוריה בגלל המשטר הרקוב שלה. הרודף את השמאל ורוצה קומי-ניסטים. לכן אנחנו לא מאמינים שאודי ודני יכלו לשתף פעולה עם משטר הרודף קומוניסטים ובעלי דעות מתקדמות. בשי-בילנו זה זעזע. זה צעד אחד אחורה.

העולם הזה: האם ייתכן שאהוד ורד ני שינו את השקפותיהם?
ג'מל: אינני מאמין בכך. יכול להיות שחל שינוי בהתנהגותם, אבל אינני מאמין שהם שינו את דעותיהם. אנחנו לא מני דהים עמם אם עשו מה שמיחסיים להם - אבל אנחנו מתיצבים לצידם כדי שיקב-לו סעד משפטי. אם אומנם עשו את הד-ברים שהם נאשמים בהם, זה נוגד את השקפותינו.

העולם הזה: האם אתם מאמינים שהם חפים מפשע?
ג'מל: יש דבר מוזר בכל הפרשה. כאשר תופסים מרגלים של איוו מדינה, או המדינה שהם ריגלו בשבילה שותקת, אם אינה מכחישה שעבדו בשבילה, וכאן קרה משהו מוזר: הסורים סתאום מאש-רים בגלוי ובפורמלי שהם היו מרגלים עבורם. מי יסכים לעבוד בשביר-לם אם הם ממהרים לאשר את זה כל כך בגלוי? או יש כזו משהו לא בסדר. מה פתאום הסורים צועקים: כך הם היו מרגלים שלנו. כשהם צריכים בע-צם לשתוק?

העולם הזה: האם אתה וחבריי נח-קרתם על קשרים עם אודי ודני?
ג'מל: שום דבר. איש לא חקר אותנו. אף אחד מאיתנו לא נחקר ולא נעצר. אני יודע ששמו לי מכשיר הקלטה בבית, אבל איני מנתק אותו. אין לי מה להסתיר. שישמעו כל דבר, אבל מאיימים עלינו.

העולם הזה: איך מאיימים? מי מאיים?
ג'מל: באמצעות העתונות. כותבים כל הזמן שיתכן שיעצרו עוד שני יהודים. אני יודע שהכוונה היא אלי. רומזים לי שיעצרו אותי אם ימצאו לנכון.

מיקי החזיר כבר עשרת אלפים ראנד, מתוך הסכום החסר, והיתרה תוחזר כאשר בדיקת הספרים תיקבע בדייקנות את מלוא הסכום החסר. אגא, אל תזכיר מכתב זה לאיש. הוא לידעתך בלבד. אולם במקרה שתצטרך לתת הסברים אודות יסאטא, תוכל להשת-מש בו - מבלי להזכיר את שמי כמוכן. בכבוד רב, מיכאל רם

עד כאן - לשון המכתב. מכתב זה של הנספח המסחרי הישראלי בדרום-אפריקה רמז מפורשות על משהו אחר שעבד קודם בשגרירות. שהיה מעורב בעניין. חוגים יודעי-דבר שאלו את עצמם אם לא התכוון לקונסול המסחרי הקודם, אמיתי בניוסוף. בתגובה למכתב, גילה בניוסוף, הנמצא עתה בישראל, כי סיים את כהונתו כי קונסול ביוני 1970 - הרבה לפני שהי מעילה יכולה הייתה להיווצר. עוד אמר, כי הוא סבור שמחליפו, רם, אינו יציב ביותר. הוא גם סיפר כי קיבל מכתב ממיקי גלאס, ובו הסבריה לפרשה: מיקי טען כי כל הפרשה היא עניין של קבלות חסרות. לפני שלושה שבועות כתב מיקי מכתב נוסף, בו טען כי הפרשה "מסתד-רת", כי הוא יבקש סליחה וישלם קנס, והכול יבוא על מקומו בשלום.

כיצד "מסתדרת" הפרשה?
 כאן, מגיעה השערוריה לשיאה: המועל אף אינו חייב להחזיר את המעילה: מסתבר כי הגירעון כוסה משני מקורות: 15 אלף דולר שילם משרד המסחר והי-תעשייה - מכספי משלם המיסים הישראלי כמוכן. הממונה מטעם הוועידה הכלכלית על יסאטא, ד"ר שלמה סיוון, טען כי העביר רק 5000 דולר לכיסוי הוצאות מעל למצופה.

יתרת הגירעון שולמה מכספי המגבית-היהודית בדרום-אפריקה. נשיא הסדרציה,



מיכאל רם

אשר ליבנוט, נשאל עלייך בביקורו בי-ישראל - והשיב כי אינו יודע פרטים, אך בקרוב "הכול יסתדר". ואילו דובר משרד-החוץ, שנשאל מדוע השתיק המשרד פרשה פלילית, לא דיווח עליה למשטרה - השיב: "אין תגובה". לעומתו, הגיב במרידות - גם אם בלא שם - עובד המשרד בירושלים שטיפל בפרשה:

"כאשר פקיד קטן בעמידר מקבל שותד או מועל בכספים - כאשר עובד דואר מועל בתפקידו וגונב 100 ל"י - מוסרת על העיתונות כל יום על העונשים המוטלים על פשעים אלה. אולם קורה כאשר מנהל כללי של חברה, שהוקמה ביוזמת ממשלת-ישראל, מועל בתפקידו במאות אלפי ל"י - כאשר במעילה מעורב גם פקיד בכיר בשגרירות-ישראל בדרום-אפריקה - משתיקים את הפרשה, כמספיים אותה - ומחזירים את כספי המעילה מכיסו של משלם המיסים הישראלי."

יה זה מיסמך מדהים: במכתב רשמי, על נייר-מיכתבים של הקונסוליה הכללית של ישראל ביוהנס-בורג, הודה הנספח המסחרי של השגרירות כי ידועה לו פרשת "היעלמותם" של 400 אלף ל"י מחברה ישראלית, שפעלה בחסות השגרירות - כי ידוע לו מי אחראי למעילת-הענק - וכי הוא נותן ידו להשתקת הפרשה, ולא-יהעמדתו של המועל לדיון.

ולפתע - גירעון

פרשה נולדה אחרי מלחמת ששת-הימים, בגבור ההתלהבות בעם היהודי בתפוצות. ראש-הממשלה המנוח לוי אשר כול, יום אז את הוועידה הכלכלית הי-יהודית הגדולה, אליה זומנו כל מי שיש לו כיס בין היהודים. נוסדו מפעלים ותבי-רות רבות. אחת מהן הייתה יסאטא - ראשיית-יבות של ישראל סאוואפריקאן-טרייד אסוסיאטשן (אגודה למסחר ישר-אל-דרום-אפריקה).

הרוח המייסדת של יסאטא הייתה ממשלת-ישראל, אולם הבעלים בדרום-אפריקה היו ראשי הפדרציה שם, ובעיקר זלמן ליבנוט ואילי-הכספים אהרון סירל - שהקים